

BİR AYRILIQ ODU VAR...



Əli Rzə XƏLƏFLİ

(Əvvəlki ötən saylarımızda)

ZƏLİMXANDAN BİR NƏFƏS

Bu dünya çarxının pəri görünür.
Qızıl söz harda var, zəri görünür.
Hüseyn Kürdoğlunu başa-baş bilən,
Böyük Zəlimxanın yeri görünür.

Daşqın çay üstəyəm - bərəm Zəlimxan,
Qurbanı Zəlimxan, Kərəm Zəlimxan.
Könülümün qapısı döyüldü birdən,
Bu gələn kim ola? - Görəm, Zəlimxan.

Vergili səsində gur işıq yanır,
Vaxt təzim eləyir, zaman dayanır;
Yatmış duyğulara hay-haray düşür,
Zəlimxan səsindən dağlar oyanır.

Hardasan, söz qanan, sənə sözüm var.
Bilmədim deyənə yənə sözüm var;
Saçında hər tükün hesabını çək,
Başında ağaran dənə sözüm var.

Göy yandı, yer əsdi - qorxu-qada bil,
Yanmayan sinədə nayı oda bil?
Allahacan qalxan sədi, söhbəti
Şairin dilində çağlar sözü bil.

Demək, tək deyilsən, səni duyan var.
Yaxşını, yamanı görüb sayan var;
Deyirəm nə yaxşı ayrı düşüni,
Etiramlə anıb, xatırlayan var.

Alim cəfa çəkkə - əzabi gözəl,
Götirə cəfaya - hər tabi gözəl.
Sənətkar ömrünə abidə qoyan,
Qəzənfər Paşanın kitabı gözəl.

Hüseyn Kürdoğlunu Tanrı seçmişdi,
Sənəti ruhuna xəlat biçmişdi.
Daşqın çay öndünə bənd-bərə kəsib,
Sözü varlığına çəkib içmişdi.

Çökmüşdü dumanım, çənim sinəmə,
Hər kəlmə köz öldü, çənim sinəmə.
Oxudum Hüseyni başdan, binadan,
Hər nə var yazıldı mənim sinəmə.

Məzarı ocaqdı - yanın közləri,
Dinlə yana-yana dinən sözləri.
Üzümü sürterəm, öpərim yənə
Torpaqdan üzümə baxan gözləri.

Tanrı dərğahında söz ordumuz var,
Burdə səsi azad Boz Qurduumuz var.
Burdə-Laçın azad, Borçalı azad,
Gözirik qol-qola, öz yurdumuz var.

Burdə bir saray var - dördlük sarayı,
Hüseyn Kürdoğlu Güneşi, Ayı.
Burdə payız yoxdu, çiç ağzı bağı,
Gülür fəsilərin baharı, yayı.

Qarabağ azadlı söz üzümüzə,
Şuşa - Cidir düzü yaz, üzümüzə.
Xari bülbüllərin naz satan vaxtı
Gülür çəmənlər üzümüzə.

Bilirməm, a dünya, bizdən də yey var,
İfor yeyin dilində yanlıq ney var;
Hüseyn Kürdoğluya yaman dağ çökədin,
Şair Zəlimxandan sənə giley var.

Aldatdı məni sirin
Noğul, a dünya, noğul.

ŞAİR HÜSEYN KÜRDOĞLUNUN XATİRƏSİNƏ POEMA-EPOS

Başımı qatdı yaman
Nəğil, a dünya, nəğil.

İstək hayana çəkir,
Tamah dan səpİR, ökİR,
Olmadı işıq fikir,
Ağıl, a dünya, ağıl.

Yolüstü boyun buran,
Yoxdu bir xəbər soran.
Tapılmaz sahib duran
Oğul, a dünya, oğul.

Bir araya gəldilər,
Kəllə gözlər güldülər.
Səni inək bildilər,
Sağıl, a dünya, sağıl.

Çatmışan yorulmağa,
Ümiddən qırılmağa.
Təzodən qurulmağa
Dağıl, a dünya, dağıl.

Zəlimxanın nəfəsi,
Hüseynin dar qəfəsi;
Yoxdu hava... havası.
Boğul, a dünya, boğul.

Xələfiyə gülmə sən,
Onu avam bilmə sən.
Öz içində ölmə sən,
Doğul, a dünya, doğul.

Bu dünya dörd yolu - yolu ağırdı,
Get gəllər bazarı - yolu yağırdı;
İlhama dilində çağlar sairin,
Başına bəxtəvər dolu yağırdı.

Köç gələr, köç gedər arana, dağa,
Bir Məcnun adına, ağılar bulaga.
Hər nəsil ehtiram, hörmət göstərər.
Şairin adına gələn soraga.

Allah var, şair var, bir də can eşqi,
Bu Qafqaz eşqidir, bu Muğan eşqi.
Hər sözün ruhuna hakim kəsilir,
Kürdoğlu sevgisi, Zəlimxan eşqi.

ŞAİRİN AĞRILARI

Fikir xalisini toxudum, baxdım,
Açdım varaq-varaq, oxudum, baxdım.
Gəzdim kəlmə-kəlmə söz çəmənidə,
Gülləri iylədim, qoxudum, baxdım.

Burdə bir çəmənlər var, gülləri qan-qan,
Bir deyənlər olaydı: can... Azərbaycan!
Şair də inləyir dərddin içində,
Uroyı yaralı, sinəsi şan-şan.

Gözlər ayrılıqdan dola, axtarar,
Ahi külək oldu yelində qaldı.
Qozusu itkədə, yelini süddə,
Gəldimi bir olik bala axtarar.

Demədi son sözü dilində qaldı,
Ahi külək oldu yelində qaldı.
Ox daydı sinəsi yandı butanın,
Badəsi dərvişin ölində qaldı.

Qələm söz yazmadı ağı varaq yandı,
Sohər dan üzünə bir soraq yandı.
Kol bində bənövşəsi ütülə,
Gəlmədi baharı, il quraq yandı.

İlhamın pərisi - gözəl ağlayır,
Güllər həşəm olub, xəzəl ağlayır.
Bir şair ömrünün şamı, işığı,
Bayatı ağlayır, qozəl ağlayır.

Bəxti zər üstündə açib nərdini,
Bir yetimxanədə qoyub nərdini.
Goraylı gərənay, bayatı neydi,
Rübəi dənşir dünya dərddini.

Şəhidlik anıdı - keçənə vərindən,
Keçənə öz haqqından, ixtiyarından.
Ağılar şairin dilindən yağır,
Goraylı süzülür yanaqlarından.

Qandəl qırıb açanım,
Qanad alıb uçanım.
Qazabı qan saçanım,
Özün indi əsirsən
Laçınım, ay Laçınım.

Mona duyandan gəlir,
Dərdi o yandan gəlir.

Külək hayandan gəlir?
Niyə belə əsirsən.
Laçınım, ay Laçınım.

Yaş gəldi süzdü məni,
Əzablar əzdi məni.
Ayrılıq üzdü məni,
Lap səbrimi kəsirsən.
Laçınım, ay Laçınım.

Dərdi qaşda görürəm,
Dağda, daşda görürəm.
Səni başda görürəm,
Bilmirəm ki, nə sirsən.
Laçınım, ay Laçınım.

Dərdlərin nəf bağladı,
Üst-üstə səf bağladı.
Nəm çəkdi, kif bağladı.
Nə durmusan, bir sorsən,
Laçınım, ay Laçınım.

Çıraqsan Ələddinə,
Kəbə, Məkkə, Modinə.
Qabaqsan hər bir dinə
Bir ocaqsan, bir pirsən,
Laçınım, ay Laçınım.

Qanı axan yaramın,
Göz-göz baxan yaramın.
Dərdinə xan yaramın
Üstünə duz sopersən,
Laçınım, ay Laçınım.

Bir yuxusan yozulmaz,
Sözə gəlməz, yazılmaz.
Qayalarda pozulmaz
Allahdan iz, ləpərsən.
Laçınım, ay Laçınım.

Qəza tutdu bir gözədə,
Bir ocaqda, bir közədə.
Xələflin hər sözdə
Həsərinlə öpürsən,
Laçınım, ay Laçınım.

Dağları sahibsiz tacına qaldı,
Yivətsiz dərddə acına qaldı.
Keygidər könülümün başı sızıldar,
Yürd yerə Laçınsız Laçına qaldı.

Həsroti gözlərdə ağaran Laçın,
Dərdə qalan şirdi bağiran Laçın.
Hüseyn Kürdoğlunun səsində dönüb
Dərdli Qarabağı çağiran Laçın.

Laçın - sözmüzün özəli qaldı,
Dağların gözəllər gözəli qaldı.
"Dərdli bir şairdi Dəmcüli qaya,
Orda qan ağlayan Füzüli qaldı".

Yaxşı bax, yuxuna ilanlar sürünüb gəlir.
Düşüb neçə dona, bürünüb gəlir;
Ürək necə dözsün, necə tablasın,
Üstünə nadahlar kürünüb gəlir.

Kökünə güvənən soyunca yetər,
Kəminə can atan duyunca yetər;
Ağlama, dərd bilməz səni qnasna,
Onun da qanmağı boyunca yetər.

Hər sözün sirrini yazıb tapasan,
Qaranlıq mənanı yozub tapasan.
Əlindən düşsə bəxtin açarı,
Qırx arşın quyunu qazıb tapasan.

Ey könülüm, sevginə qucaq aç, çağır.
Üzü dönüb getsə, yüyür, qaç, çağır.
Dünyanın tamından ölin üzülə,
Yənə dözümlə göstər, dolan ac, çağır.

DƏRDİM BAYATI, BAYATI...

Bədəyü gəm apardı,
Badəni kəm apardı.
Zülfünü kəmənd elə,
Çək, məni qəm apardı.

Dağı dərddin yaylağı,
Sinəsi qəm oylağı.
Qəm məni sələ tutdu,
Gəl, ay bayatı, ağı.

Baxasan qara bağa,
Bağrında yara bağa.
Savalanın toyunu,
Saxladıq Qarabağa.

Yay gələ sevinərəm,
Soy gülə sevinərəm.
Dəli dağdan İlhama
Pay gələ sevinərəm.

Canım yandı - demərəm,
Gözüm qandı - demərəm.
Ayrılıq sona yetə
Gülüm yandı - demərəm.

Bağbansız üzüm gülməz,
Kəmənsən üzüm gülməz.
Eşqim, butam gəlməzə,
Mənim də üzüm gülməz.

Söz yazıb qol çəkəydim,
Qolu yol-yol çəkəydim.
Özüm Qızılboğazdan
Diriyə yol çəkəydim.

El gərək gözü bütöv,
Ocağı, közü bütöv.
Əhmədi bir el idi
Özü bir, sözü bütöv.

Xidməti Salman bilər,
Hərə bir Salman, bilər.
Axtarsan, nə deyirəm
Şəlvədən Salman bilər.

Yol verin Bozlu gölsin,
Dərdlərin düzlu gölsin.
Quşçudan yol eyləyən
Dilində sözlü gölsin.

El görən elə getdi,
Kəl görən sələ getdi.
Daha yoxdu yığnığın
Yan-yoran yələ getdi.

Həsret səssə qaldı,
Ümid kösə qaldı;
Yaş gəldi, tənə durdu
Əllərim sə qaldı.

Qəm yükü taraz gərək,
Çəkəyər taraz gərək.
Ayrılıq elə yoldu,
Asta get, tər az gərək.

Gül vurdum tel-təl oldu,
Sındı saz tel-təl oldu.
El dağıldı yurdundan,
Dərdlərim tel-təl oldu.

Dərmanım dağa çəkdi,
Təbibim dağa çəkdi.
Canıma hava gəldi,
Dərd məni dağa çəkdi.

Taleyim ağa çəkdi,
Büküldüm ağa, çəkdi.
Dərdi yarı bölmüşdük
Mən getdim, ağa çəkdi.

Sözü sələfli yazar,
Dərdi kələfli yazar.
Ayrılıq dastanımı
Bir gün Xələfli yazar.

Ocağım özümə mən,
Qorlanam közümə mən.
Ruhumda Kürdoğludu
Dilimdə sözümə mən.

Köçüm Xudafəridəndən,
Keçim Xudafəridəndən.
Dərdi başıma çəkdim
İçim Xudafəridəndən.

Elini keşikçi bil,
Dilini keşikçi bil.
İlhamı, Şirindli,
Sənətə keşikçi bil.

Gəl könülümün sərverdi,
Sözün zəri, zərgəri;
Canım çıxdı bazara,
Dərdim oldu müştəri.

(Davamı 9-cu səhifədə)

